

РЕШЕНИЕ

№ 4911

гр. София, 19.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 66 СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния
състав:

Председател: ГЕОРГИ ИЛ. АЛИПИЕВ

при участието на секретаря ГАЛИНА ХР. Х.
като разгледа докладваното от ГЕОРГИ ИЛ. АЛИПИЕВ Гражданско дело №
20231110123143 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по предявени от *** ЕООД
против ** АД частични иски с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. първо ЗЗД
за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от общо 2 149,82 лв.,
представляваща част от 3 064.90лв., от които:

1/Вземане в размер от 350 лв., представляващи част от 770,22 лв.,
платени без основание суми във връзка с Договор за паричен заем № *** от
15.01.2019 г., сключен между „****“ АД и В. Х. К.;

2/ Вземане в размер от 832,58 лв., представляващи част от 876,40 лв.,
платени без основание суми във връзка с Договор за паричен заем № *** от
10.10.2018 г., сключен между „****“ АД и В. Х. К.;

3/ Вземане в размер от 261,50 лв., представляващи част от 444,55 лв.,
платени без основание суми във връзка с Договор за паричен заем № *** от
27.07.2018 г. сключен между „****“ АД и В. Х. К.;

4/ Вземане в размер от 254,73 лв., представляващи част от 521,85 лв.,
платени без основание суми във връзка с Договор за паричен заем № *** от
20.03.2018 г., сключен между „****“ АД и В. Х. К.;

5/ Вземане в размер от 451,01 лв., представляващи част от 451,88 лв.,
платени без основание суми във връзка с Договор за паричен заем № *** от
18.05.2017 г., сключен между „****“ АД и В. Х. К.;

Ищецът претендира разноски.

По процедурата. Предмет на настоящото пр-во по гр.д. № 23143 /2023 г.
след разделяне според правилата на съда са исквете срещу В. Х. К. за

вземане от общо 2 149,82 лв., представляващо част от 3 064,90 лв. Първоначално образуваното пр-во по гр.д. №25331/2022 г. по описа на СРС, 164 състав е разделено. На второ място, с молба от 10.07.2023 г. ищецът увеличава размера на предявените частични иски до горепосочените размери. Искането е основателно и е направено преди насрочване на делото.

В исковата молба и уточнителни молби от 29.05.2023 г., 22.06.2023 г. и г. ищецът твърди, че В. Х. К. е сключила с ответника следните договори за кредит, а именно: Договор за паричен заем № *** от 15.01.2019 г., Договор за паричен заем № *** от 10.10.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 27.07.2018 г., Договор за паричен заем № *** от г. и Договор за паричен заем № *** от 18.05.2017 г., като е заплатила по тях всички договорени суми.

Твърди се, че заплатените по договорите от В. Х. К. суми, различни от тези за главница и възнаградителна лихва, са недължимо платени, при липса на основание поради нищожност на договорите или на отделни клаузи от тях. Сочи, че недължимо заплатените от В. Х. К. суми по неравноправни/нищожни клаузи или договори са прехвърлени на ищеца с договор за цесия от 20.10.2021 г. Поради преминаване на вземанията на В. Х. К. за недължимо платени суми от неравноправни/нищожни клаузи или договори в патримониума на ищеца, то последният ги претендира от ответника с иски / частични/ по чл. 55 ЗЗД.

Ищецът твърди, че недължимо и без основание по процесните договори за кредит е заплатена общо сумата от 3 064,90лв.- неустойка за непредставяне на обезпечение по чл. 4 от договорите. Сумите по всеки договор са посочени в приложение № 1 към исковата молба /л. 33/.

В тази връзка ищецът твърди, че цедентът му заплатил сумата на първо място по силата на нищожни договори в цялост, а именно: Договор за паричен заем № *** от 15.01.2019 г., Договор за паричен заем № *** от 10.10.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 27.07.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 20.03.2018г. и Договор за паричен заем № *** от 18.05.2017 г., поради това, че:

- Клаузата на чл. 4 от договорите за неустойка за непредставяне на обезпечение е нищожна на осн. чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД поради противоречие с добрите нрави. Това било така, понеже изискването за обезпечение представлява едно на практика неизпълнимо или трудноизпълнимо условие, като страните са наясно още при подписването на договора, че то няма да бъде изпълнено и ще служи единствено като основание, за начисляване на неустойката. Подобни изводи могли да се направят на базата на няколко факта: 1) ако кредиторът действително е желал да получи обезпечение, а не допълнителни приходи, е могъл да изчака краткия срок от 3 дни, за да се увери, че кредитополучателят е в състояние да осигури отговарящи на изискванията поръчители или банкова гаранция; 2) високите изисквания към поръчителите и редът за кандидатстване за издаване на банкова

гаранция (който е сходен с реда за кандидатстване за банков кредит); 3) краткият срок за осигуряването на обезпечението - а именно 3-дневен; 4) обстоятелството, че неустойката е включена в погасителния план на кредитополучателя, още при изготвяне на договора. Също така, размерът на неустойка бил уговорен още при сключване на договорите, като варира между 50% -100% от главницата. Кредиторът следвало да се увери в кредитоспособността на длъжника преди сключване на договора. Поради това и договорите в цялост се твърди да са нищожни на осн. на осн. чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД поради противоречие с добрите нрави;

- Нищожност на основание чл. 11, ал. 1, т. 10 вр. чл. 22 ЗПК. Излага, че неустойката за непредоставено обезпечение не е включена в ГПР на договорите за кредит, поради което е налице грешно посочен размер на ГПР. Същата на практика представлявала възнаградителна лихва поради изложеното в т. а.
- Нищожност поради заобикаляне на изискванията на чл. 19, ал. 4 ЗПК вр. чл. 26 ал. 1, пр. 2 ЗЗД. Ако неустойката за непредоставено обезпечение беше включена в ГПР, то той би бил в размер на между 50 % и 80 %.
- Нищожност на осн. чл. 26, ал. 2, пр. 2 ЗЗД поради липса на съгласие, понеже не са били представени на кредитополучателя ОУ.
- Нищожност поради нарушение на чл. 10, ал. 1 от ЗПК във връзка с чл. 22 от ЗПК, понеже: не всички елементи на договорите са представени с еднакъв по вид, формат и размер шрифт - не по-малък от 12; към същите не са представени Погасителни планове и Стандартни европейски формуляри в два екземпляра - по един за всяка от страните по договора. Същите представляват неразделна част от Договорите за кредит и е следвало да бъдат предоставени и подписани в два екземпляра; нарушено било и изискването договорите да са написани по Я. и разбираем начин; ГПР е посочен единствено като процент.
- Нищожност на осн. чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД поради противоречие с добрите нрави, поради това, че възнаградителната лихва е в размер над 30 процента;

На второ място, твърди, че разпоредбата на чл. 4 от Договор за паричен заем № *** от 15.01.2019 г., Договор за паричен заем № *** от 10.10.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 27.07.2018 г., Договор за паричен заем № *** от

2018. г. и Договор за паричен заем № *** от 18.05.2017 г. е нищожна поради това, че:

- е нищожна на посочените по-горе основания;
- е неравноправна на осн. чл. 143, ал. 1, т. 19 ЗЗП, понеже представлявала уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя и не била индивидуално уговорена. Липсата на посочен ГПР или неточното му посочване не позволило на потребителя да прецени икономическите

последници от сключването на договора;

Ответникът в срока по чл. 131 ГПК депозира писмен отговор на исковата молба, с който оспорва исковете. Поддържа отговора с молба от 11.07.2023 г.

Оспорва ищецът да е станал титуляр и да е придобил вземанията към „***“ АД. Заемополучателят не могъл да прехвърри процесните вземания, тъй като заемополучателят е прехвърлил същите вземания в полза на друго лице - „***“ ЕООД, с договор за прехвърляне на вземания от 09.04.2020 г. - преди договорите за вземания към финансови институции, сключени с „***“ ЕООД. Оспорва договор за прехвърляне на вземания от 09.04. 2020 г. да е прекратен.

Твърди, че процесният договор за цесия е нищожен, понеже чл. 1 от договора предвиждал, че прехвърлянето е възмездно, а чл. 3 предвиждал, че срещу придобиването на вземанията по чл. 1 „***“ ЕООД трябва да заплати на съответния потребител цена за всяко отделно вземане, равняваща се на 55 % от неговия размер. От друга страна съгласно чл. 4 от договора „задължението за заплащане на цената възниква за всяко вземане отделно при настъпване на следните условия: в срок от 7 дни от датата, на която конкретното вземане е заплатено изцяло от длъжника. Според чл.7, ал.1 от договорите съдебното събиране на вземанията е процедура, която „***“ ЕООД могла да предприеме „по своя преценка“. В този контекст това дали договорът е възмезден или не зависело изцяло от волята и поведението на цесионера - търговец, но по никакъв начин не зависело и върху него няма никаква възможност за контрол от страна на потребителя. Клаузите на чл. 3 и чл.4 от договорите се твърди да са в очевидно противоречие една с друга; договорът съдържа клауза, според която се забранява на цедента да събира вземането, което е характерно за договори за възлагане на събиране на вземането, което прави предмета на договора неЯ., поради което договорът е нищожен на осн. чл. 26, ал. 2, пр. 2 ЗЗД поради липса на съгласие. Твърди се и по същите аргументи и поради това, че ищецът не е вписан в регистъра на финансовите институции, на осн. чл. 26, ал. 1, пр. 1 ЗЗД договорът да е нищожен поради противоречие със закона. Твърди и че договорът е нищожен поради накърняване на добрите нрави, защото според чл. 14 от договора се дължала неустойка от цедента, в случай че предприеме каквито и да било действия във връзка със събирането на вземанията си. Твърди и че договорът за цесия е потребителски и съдържа неравноправни клаузи.

Оспорва представителната власт на ** и да е уведомен за цесията.

Относно клаузата на чл. 4 от процесните договори за кредит излага, че още при кандидатстване за отпускане на заем на потребителите се предоставя информация за изискването за осигуряване на поръчители/банкова гаранция, като предоставянето на обезпечение е част от волята на страните при уговаряне на самия кредит. Според чл. 11, т. 18 ЗПК част от задължителното съдържание на договора за потребителски кредит в него да бъдат изрично уговорени обезпеченията по кредита. Сочи, че осигуряване на уговореното

обезпечение било самостоятелно задължение на кредитополучателя, а неизпълнението на това задължение имало самостоятелни негативни последици за кредитодателя, като уговорените изисквания към поръчителите били стандартни и напълно обосновани. Кредитополучателят следвало да положи грижата на добър стопанин за изпълнение на това си задължение в уговорения срок, което означава естествено не едва след сключването на договора за паричен заем да започне да прави постъпки за издаване на банкова гаранция или да търси лица, които да се съгласят да са му поръчител. Сочи, че единственият документ, който се изисквал от кредитополучателя относно поръчителя, е изрично уговорен в чл. 4 от договорите и това била служебна бележка от работодателя на лицата, посочени като поръчители. Неустойката за неизпълнение на задължението за осигуряване на уговореното обезпечение изпълнявала именно обезпечителната функция на всяка неустойка, защото целта ѝ била да стимулира кредитополучателя да осигури уговореното обезпечение, което да гарантира срочното изпълнение на задълженията на кредитополучателя да плати дължимите по договора за кредит суми.

Относно договорите за кредит сочи, че са валидни и съдържат всички необходими реквизити. Към тях не са приложими ОУ. Позовава се на давност.

В открито съдебно заседание, провело се на 13.03.2024г. ищецът поддържа исковата молба. Прави искане за изменение на предявения иск. Съдът с протоколно определение от същата дата е допуснал изменение на предявения от ищеца иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД, чрез неговото увеличаване от 2149.82 лева до **2613.86 лева.**, частичен иск от обща сума в размер на 3064,90 лв.

В открито съдебно заседание, провело се на 13.03.2024г., ответникът поддържа отговора на исковата молба и моли искът да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан.

След съвкупна преценка на доказателствата по делото и съобразявайки становището на страните, съдът приема за установено следното от фактическа страна:

С оглед твърденията на страните, по делото е отделено за безспорно между страните е, че между В. Х. К. и ответника са сключени Договор за паричен заем № *** от 15.01.2019 г., Договор за паричен заем № *** от 10.10.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 27.07.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 20.03.2018 г. и Договор за паричен заем № *** от 18.05.2017 г. при уговорените в тях условия; че в договорите е уговорена неустойка за непредставяне на обезпечение, като В. Х. К. не е предоставила обезпечение - две физически лица поръчители, или банкова гаранция, поради

което ѝ е начислена по договорите неустойка на това основание.

Видно е от представения по делото **Договор за паричен заем *** от 18.05.2017 г.** че страните са сключили договор по силата, на който ответникът е предоставил потребителски кредит на В. Х. К. в размер на 1000,00 лева, със срок на издължаване 26 седмици и при 41,23 % ГПР. Съгласно чл.4, ал.1 от договора заемателят е следвало в 3-дневен срок от подписване на договора за заем да предостави на заемотателя обезпечение на задълженията му по договора, а именно банкова гаранция с бенефициер заемотателя за сумата по чл.2, т.7 от договора със срок на валидност – 30 дни след крайния срок за плащане на задълженията по настоящия договор; поръчител две физически лица, които да притежава доход не по-малко от 1000 лв., като работят по безсрочен трудов договор, да не са заематели или поръчителы по други договори за последните две години, като нямат задължения към други банкови институции. В случай че ако заемателят не е представил на заемотателя нито едно от договорените обезпечения, съгласно уговореното от страните същия следва да плати неустойка за неизпълнение в размер на 451,88 лева (чл. 4 ал. 2 вр.), която страните са постигнали споразумение да бъде разсрочена на равни части, към всяка от погасителните вноски.

Видно е от представения по делото **Договор за паричен заем *** от 20.03.2018 г.** че страните са сключили договор по силата, на който ответникът е предоставил потребителски кредит на В. Х. К. в размер на 1000,00 лева, със срок на издължаване 30 седмици и при 40,39 % ГПР. Съгласно чл.4, ал.1 от договора заемателят е следвало в 3-дневен срок от подписване на договора за заем да предостави на заемотателя обезпечение на задълженията му по договора, а именно банкова гаранция с бенефициер заемотателя за сумата по чл.2, т.7 от договора със срок на валидност – 30 дни след крайния срок за плащане на задълженията по настоящия договор; поръчител две физически лица, които да притежава доход не по-малко от 1000 лв., като работят по безсрочен трудов договор, да не са заематели или поръчителы по други договори за последните две години, като нямат задължения към други банкови институции. В случай че ако заемателят не е представил на заемотателя нито едно от договорените обезпечения, съгласно уговореното от страните същия следва да плати неустойка за неизпълнение в размер на 521,85 лева (чл. 4 ал. 2 вр.), която страните са постигнали споразумение да бъде разсрочена на равни части, към всяка от погасителните вноски.

Видно е от представения по делото **Договор за паричен заем *** от 27.07.2018 г.** че страните са сключили договор по силата, на който ответникът е предоставил потребителски кредит на В. Х. К. в размер на 750 лева, със срок на издължаване 34 седмици и при 40,89 % ГПР. Съгласно чл.4, ал.1 от договора заемателят е следвало в 3-дневен срок от подписване на договора за заем да предостави на заемотателя обезпечение на задълженията му по договора, а именно банкова гаранция с бенефициер заемотателя за сумата по

чл.2, т.7 от договора със срок на валидност – 30 дни след крайния срок за плащане на задълженията по настоящия договор; поръчител две физически лица, които да притежава доход не по-малко от 1000 лв., като работят по безсрочен трудов договор, да не са заематели или поръчители по други договори за последните две години, като нямат задължения към други банкови институции. В случай че ако заемателят не е представил на заемотателя нито едно от договорените обезпечения, съгласно уговореното от страните същия следва да плати неустойка за неизпълнение в размер на 444,55 лева (чл. 4 ал. 2 вр.), която страните са постигнали споразумение да бъде разсрочена на равни части, към всяка от погасителните вноски.

Видно е от представения по делото **Договор за паричен заем *** от 10.10.2018 г.** че страните са сключили договор по силата, на който ответникът е предоставил потребителски кредит на В. Х. К. в размер на 1250 лева, със срок на издължаване 40 седмици и при 41,03 % ГПР. Съгласно чл.4, ал.1 от договора заемателят е следвало в 3-дневен срок от подписване на договора за заем да предостави на заемотателя обезпечение на задълженията му по договора, а именно банкова гаранция с бенефициер заемотателя за сумата по чл.2, т.7 от договора със срок на валидност – 30 дни след крайния срок за плащане на задълженията по настоящия договор; поръчител две физически лица, които да притежава доход не по-малко от 1000 лв., като работят по безсрочен трудов договор, да не са заематели или поръчители по други договори за последните две години, като нямат задължения към други банкови институции. В случай че ако заемателят не е представил на заемотателя нито едно от договорените обезпечения, съгласно уговореното от страните същия следва да плати неустойка за неизпълнение в размер на 876,40 лева (чл. 4 ал. 2 вр.), която страните са постигнали споразумение да бъде разсрочена на равни части, към всяка от погасителните вноски.

Видно е от представения по делото **Договор за паричен заем *** от 16.01.2019 г.** че страните са сключили договор по силата, на който ответникът е предоставил потребителски кредит на В. Х. К. в размер на 1000,00 лева, със срок на издължаване 44 седмици и при 41,39 % ГПР. Съгласно чл.4, ал.1 от договора заемателят е следвало в 3-дневен срок от подписване на договора за заем да предостави на заемотателя обезпечение на задълженията му по договора, а именно банкова гаранция с бенефициер заемотателя за сумата по чл.2, т.7 от договора със срок на валидност – 30 дни след крайния срок за плащане на задълженията по настоящия договор; поръчител две физически лица, които да притежава доход не по-малко от 1000 лв., като работят по безсрочен трудов договор, да не са заематели или поръчители по други договори за последните две години, като нямат задължения към други банкови институции. В случай че ако заемателят не е представил на заемотателя нито едно от договорените обезпечения, съгласно уговореното от страните същия следва да плати неустойка за неизпълнение в размер на 770,22 лева (чл. 4 ал. 2 вр.), която страните са постигнали споразумение да бъде разсрочена на равни части, към всяка от погасителните вноски.

Видно от приложения по делото договор за цесия за вземания от финансови институции № 1072 от 20.10.2021г./л.54/, сключен между В. Х. К. и ищеца по делото, се установява, че В. К. прехвърля вземанията си по платена неустойка, по следните сключени с „***“ АД договори, а именно: Договор за паричен заем № *** от 15.01.2019 г., Договор за паричен заем № *** от 10.10.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 27.07.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 20.03.2018 г. и Договор за паричен заем № *** от 18.05.2017 г.

От заключението на ССЧЕ се установява, че: по **Договор за паричен заем № ***/16.01.2019г.**, платените суми са в размер на 1977,26 лв., като са погасени следните задължения: Платена главница – 1000 лв. платено дог.възнаграждение -162,04 лв. Платена неустойка- **770,22 лв.**, Платени разходи за събиране на вземането при забава – 45 лв., а ГПР е 115,35 %.

по **Договор за паричен заем № ***/10.10.2018г.**, платените суми са в размер на 2355,60 лв., като са погасени следните задължения: Платена главница – 1250 лв. платено дог.възнаграждение -184,20 лв. Платена неустойка- **876,40 лв.**, Платени разходи за събиране на вземането при забава – 45 лв.; а ГПР е 115,99%.

по **Договор за паричен заем № ***/27.07.2018г.**, платените суми са в размер на 1279,57 лв., като са погасени следните задължения: Платена главница – 750 лв. платено дог.възнаграждение -85,02 лв. Платена неустойка- **444,55 лв.**; а ГПР е 116,50 %.

по **Договор за паричен заем № ***/20.03.2018г.** платените суми са в размер на 1632,26 лв., като са погасени следните задължения: Платена главница – 1000 лв. платено дог.възнаграждение -110,41 лв. Платена неустойка- **521,85 лв.**; а ГПР е 117,26 %;

по **Договор за паричен заем № ***/18.05.2017г.**, платените суми са в размер на 1548,69 лв., като са погасени следните задължения: Платена главница – 1000 лв. платено дог.възнаграждение -96,81 лв. Платена неустойка- **451,88 лв.**; а ГПР е 118,50 %.

Въз основа на изложената фактическа обстановка и съобразявайки становището на страните, съдът достигна до следните правни изводи:

Съобразно изложеното от фактическа страна, то не е налице съмнение, че между В. К. и „***“ АД, вземанията по които са били прехвърлени на ищеца по делото, са възникнало правоотношения по повод предоставянето на заеми по силата на сключени пет броя договори, а именно Договор за паричен заем № *** от 15.01.2019 г., Договор за паричен заем № *** от 10.10.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 27.07.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 20.03.2018 г. и Договор за паричен заем № *** от 18.05.2017 г. Заемодателят е небанкова финансова институция по смисъла на чл. 3 от ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са

набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищецът е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова, т.е. страните имат качествата на потребител по смисъла на чл. 9 ал. 3 от ЗПК и на кредитор съгласно чл. 9 ал. 4 от ЗПК. Сключеният договор за паричен заем по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон - ЗПК.

Както бе посочено, клаузата на чл. 4, ал.1 от договора възлага в тежест на заемателя в срок до три дни от сключване на договора, да представи на заемотателя едно от следните обезпечения: две физически лица - поръчители, всяко от които да отговаря на следните изисквания: да представи служебна бележка от работодател за размера на трудовото възнаграждение, нетният размер на осигурителния му доход да е в размер над 1000 лева; да работи по безсрочен трудов договор; да не е заемател или поръчител по друг договор за паричен заем, сключен с „***“ АД; да няма неплатени осигуровки за последните две години; да няма задължения към други банкови и финансови институции или ако има - кредитната му история в ЦКР към БНБ една година назад да е със статут не по-лош от „Редовен“. Прочитът на съдържанието на посочената клауза и съпоставянето ѝ с естеството на сключения договор за паричен заем, налага разбирането, че по своето същество тя представлява неотменимо изискване за получаване на кредитно финансиране и на практика не предоставя избор за потребителя, както дали да предостави обезпечение, така и какво да бъде то. Изискванията, които посочената клауза от договора възвежда за потребителя са на практика неосъществими за него. Предвид това, не само правно, но и житейски необосновано е да се счита, че потребителят ще разполага със съответна възможност да осигури две лица поръчители, които да отговарят на посочените многобройни изисквания, или банкова гаранция за общо дължимата сума по кредита. Тоест, поставяйки изначално изисквания, за които е ясно, че са неизпълними от длъжника, то кредиторът цели да се обогати. Същевременно, кредиторът не включва т.нар. от него „неустойка“ към договорната лихва дължима по кредита и към ГПР, като стремежът му е по този начин да заобиколи нормата на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Тези изводи са красноречиво илюстрирани и от факта, че самият кредитор, в чл. 4, ал. 2 от Договора, изначално разсрочва вземането за „неустойка“. В тази връзка, явно е кредиторското очакване, че длъжникът не би могъл да покрие изискването за осигуряване на обезпечение. Именно предвид гореизложеното, то съдът счита, че вземането за неустойка, на практика представлява скрито възнаграждение за кредитора и като такова е следвало да бъде включено в годишния процент на разходите.

Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на

договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Съобразно §1, т. 1 от ДР на ЗПК, "Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси". Предвид изложеното, то е необходимо в ГПР да бъдат описани всички разходи, които трябва да заплати длъжника, а не същият да бъде поставен в положение да тълкува клаузите на договора и да преценява кои суми точно ще дължи. В конкретния случай са посочени процентните стойности на ГПР в договора, но от съдържанието на същия не може да се направи извод за това кои точно разходи се заплащат и по какъв начин е формиран ГПР. Нещо повече- както вече бе коментирано, предвид предпоставките, при които става изискуема разписаната в чл. 4, ал.2 от Договора „неустойка”, то тя е с характер на възнаграждение и следва да бъде включена изначално при формирането на ГПР.

Всичко това поставя потребителя в подчертано неравностойно положение спрямо кредитора и на практика няма информация колко точно (като сума в лева) е оскъпяването му по кредита. Това се явява и в директно противоречие с чл. 3, пар. 1 и чл. 4 от Директива 93/13/ ЕИО. Бланкетното посочване единствено на крайния размер на ГПР, на практика обуславя невъзможност да се проверят индивидуалните компоненти, от които се формира и дали те са в съответствие с разпоредбата на чл. 19, ал. 1 ЗПК. Целта на цитираната разпоредба е на потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да направи във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи. От посоченото следва, че за да е спазена и разпоредбата на чл. 11, ал.1, т.10 от ЗПК, то е необходимо в договора да е посочено не само цифрово какъв годишен процент от общия размер на предоставения кредит представлява ГПР, но и изрично, и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които длъжникът ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР. В конкретния случай, това е особено съществено предвид обстоятелството, че в чл. 11, ал. 5 от Договора е посочена общата сума за заплащане от потребителя, но в тази величина не е включена дължимата по чл. 4, ал.2 от договора „неустойка”. Тоест, налице е и пълно разминаване между посочения в договорите ГПР, дължимата сума за заплащане и действително дължимата величина в края на заемния период.

С оглед приетите по-горе постановки и доколкото се констатира, че в процесния договор е налице несъответствие между действителния и

отразения в договора ГПР и включените в него компоненти, то следва да се приеме, че клаузата на чл. 4, ал.2 от сключените договори за парични заеми, а именно: Договор за паричен заем № *** от 15.01.2019 г., Договор за паричен заем № *** от 10.10.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 27.07.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 20.03.2018 г. и Договор за паричен заем № *** от 18.05.2017 г. се явяват нищожни на основание чл. 19, ал.5 ЗПК, доколкото ГПР надвишава пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България.

За основателността на предявения осъдителен иск с правно основание чл.55, ал.1, изр.1 ЗЗД за връщане на платеното при начална липса на основание, следва да са се проявили следните факти в обективната действителност, а именно: ищецът да е платил процесните суми на ответното дружество по процесната клауза за неустойка, която е нищожна. В доказателствена тежест на ищеца е да установи факта на плащането, а ответникът носи тежестта да докаже, че плащането е осъществено на валидно основание, т.е. че процесните договори за заем са действителни.

Доколкото се установи, че клаузата на чл. 4, ал.2 от процесните договори е нищожна, то цялата заплатена сума в размер на 3 064,90 лв. (представляваща сбор от неустойките по сключените договори за заем) се явява недължимо платена. От приетото и неоспорено от страните заключение по допуснатата ССчЕ се установи, че заплатената сума по чл. 4, ал.2 от Договор за паричен заем *** от 18.05.2017 г. възлиза на 451,88 лева, по Договор за паричен заем *** от 20.03.2018 г. възлиза на 521,85 лв., по Договор за паричен заем *** от 27.07.2018 г. възлиза на 444,55 лв., по Договор за паричен заем *** от 10.10.2018 г. възлиза на 876,40 лева, по Договор за паричен заем *** от 16.01.2019 г. възлиза на 770,22 лева или общо в размер на 3 064,90 лв.

Предвид обстоятелството, че претендираната от ищеца сума е в размер на 2613.86 лева, частичен от 3 064,90 лв., предявеният осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал.1 предл. първо ЗЗД се явява основателен до предявения размер.

Ответникът е упражнил своевременно правата си по чл. 120 ЗЗД като е заявил възражение за изтекла погасителна давност по отношение на претендираните от ищеца с исковата молба вземания, което е неоснователно. Задълженията по чл. 55, ал. 1 ЗЗД се погасяват с общата петгодишна погасителна давност по чл. 110 от ЗЗД (ППВС № 1/1979) . Сроктът започва да тече от момента, в който е получено нещо без правно основание. Според чл. 116, б. “б”, изр. първо от ЗЗД давността се прекъсва с предявяване на иск или възражение или на искане за почване на помирително производство. Исковата молба е депозирана в съда на 16.05.2022г., поради което всички задължения преди тази дата следва да се считат за погасени по давност. С оглед обстоятелството, че най-ранният сключен договор е Договор за паричен заем № ***/18.05.2017г., без да се изследва обстоятелството кога е било получено

нещо без правно основание от страна на ответника, то не би могло да настъпи в случая давност по отношение на претендираните от ищеца вземания.

По отношение на разноските:

При този изход на спора право на разноски на основание чл.78, ал.1 ГПК има ищецът. Доказателство за извършени такива са представени за заплатена държавна такса в размер на 104,87 лева и депозит за ССЧЕ в размер на 700 лева и адв. хонорар в размер на 400 лв. или общо 1204.89 лв.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 55, ал.1, предл. първо ЗЗД „****“ АД, ЕИК: ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на „****“ **ЕООД** ЕИК *** сумата в размер на **2613.86 лева.**, частичен иск от обща сума в размер на 3064,90 лв., представляваща сбор от получена от ответника сума по нищожна клауза на чл. 4, ал.2 от Договор за паричен заем № *** от 15.01.2019 г., Договор за паричен заем № *** от 10.10.2018 г., Договор за паричен заем № *** от 27.07.2018 г., Договор за паричен заем № *** от г. и Договор за паричен заем № *** от 18.05.2017 г., сключен между „****“ АД, ЕИК: *** и В. Х. К., ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба - 16.05.2022 г., до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал.1 ГПК „****“ АД, ЕИК: ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на „****“ **ЕООД**: ЕИК ***, сумата в размер на 1204,87 лева, представляваща разноски в настоящото производство.

Решението подлежи на обжалване пред СГС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____